

EVALUATIE VERGADERSTRUCTUUR 2018

Op verzoek van de agendacommissie is een evaluatie opgesteld van de vergaderstructuur 2014. Het betreft hier een tweede tussentijdse evaluatie. De eerste is eind 2014 aan de raad voorgelegd. Aan de basis van deze evaluatie liggen de reacties van de agendacommissie, raads- en fractieleden en de griffie.

Bestuurlijke planning

De agendacommissie voert de vastgestelde bestuurlijke planning uit. Meerdere keren wordt door de agendacommissie een oproep gedaan voor een evenwichtige bestuurlijke planning.

Fractievoorzittersoverleg

Het fractievoorzittersoverleg stelt de bestuurlijke planning vast. De afspraak is dat de planning voorafgaand aan het desbetreffende jaar en direct na het zomerreces door het fractievoorzittersoverleg wordt vastgesteld en dat tussentijdse mutaties op de planning worden behandeld door de agendacommissie. De praktijk is dat de planning niet inhoudelijk wordt besproken.

Agendacommissie

Bij de evaluatie van eind 2014 is vastgesteld dat de toenmalige samenstelling van de agendacommissie, bestaande uit de technisch voorzitter in de persoon van de burgemeester, 2 raadsleden en de griffier in de rol van ondersteuner, kwetsbaar was. Vergaderingen moesten worden uitgesteld of verplaatst omdat een of meerdere leden verhinderd waren. Dat is aanleiding geweest om het aantal leden vanuit de raad uit te breiden naar 4. Achteraf gezien is dat niet zo'n goede keuze geweest. Voorgesteld wordt de delegatie vanuit de raad te laten bestaan uit een lid van de oppositiepartijen en een lid van de coalitiepartijen.

Het niet altijd kunnen beschikken over een adequate bestuurlijke planning loopt als een rode draad door de ervaringen van de agendacommissie. Hierdoor kan niet vroegtijdig geanticipeerd worden op te plannen bijeenkomsten.

De agendacommissie kiest de voorzitters van de voorbesprekingen uit de zogenaamde voorzitterspool, ervan uitgaande dat iedere voorzitter beschikbaar is op de vergaderdata van de voorbesprekingen. De beschikbaarheid is de laatste tijd onder druk komen te staan. Er zijn teveel mutaties geweest in de voorzitterspool. De kwaliteit van de voorzitters van de voorbesprekingen is wisselend. De voorzitters van de voorbesprekingen hebben een specifieke training aangeboden gekregen. Niet iedereen heeft gebruik gemaakt van de trainingsmogelijkheid.

Format voor raadsvoorstellen

Er wordt gewerkt met een standaardformat voor raadsvoorstellen. Het gebruik van dit format is in 2017 geëvalueerd via de kwaliteitscommissie. Het format voldoet in grote lijnen. Mogelijk dat een aantal praktische wijzigingen wordt doorgevoerd.

Er wordt vrijwel geen gebruik gemaakt van zogenaamde startnotities (opiniërend of richtinggevend).

Raadsinformatiebrieven

Er was tot voort kort een grote stroom aan raadsinformatiebrieven. Dat was niet altijd overzichtelijk. Een groot deel van de informatieverstrekking verloopt nu via het raadsjournaal.

Leesmap

De stukken worden nu alleen digitaal aangeboden. Sinds het zomerreces 2017 is geen fysieke leesmap meer beschikbaar. In de fysieke leesmap bevond zich het collegevoorstel en de achtergrondinformatie. Nu wordt het collegevoorstel opgenomen in de stukken van de agendacommissie. Alle raads- en burgerleden kunnen de stukken van de agendacommissie inzien en raadplegen.

Voorbesprekingen

De voorbesprekingen worden bij meer dan 3 onderwerpen gelijktijdig gehouden. Noodgedwongen zijn wel eens vier onderwerpen voor één voorbespreking geagendeerd. Dat is teveel en komt de kwaliteit van de behandeling van de voorstellen niet ten goede.

Het tijdschema biedt weinig ruimte voor een groot aantal insprekers, wat weer kan leiden tot een rommelig verloop van de vergadering.

De fracties maken nog steeds niet of nauwelijks gebruik van de mogelijkheid om vooraf technische informatie in te winnen bij de organisatie. Dat leidt er nogal eens toe dat tijdens de voorbesprekingen detailvragen worden gesteld.

De vraagstelling vanuit de fracties gebeurt niet altijd op een adequate en puntige manier.

De voorbespreking is bedoeld voor informatie-uitwisseling en meningsvorming. De bedoeling was om aan het einde van de vergadering de debatpunten (politieke standpunten) te inventariseren. Dat is tot nu toe niet gelukt. De inventarisatie blijft dan ook achterwege.

Er is de afgelopen jaren veel op geïnvesteerd om de voorzitters op gelijke wijze de rol te laten invullen:

- het doel van de bespreking wordt vooraf aangegeven;
- technisch neutrale opstelling;
- de voorzitter bewaakt de (spreek)tijd en de agenda;
- debatpunten (politieke standpunten) worden niet of nauwelijks geïnventariseerd.

Openbare informatiebijeenkomst

Er zijn veel openbare informatiebijeenkomsten. Ook bijeenkomsten die op een laat moment ad hoc worden ingepland. Dat roept de vraag op of de informatie niet op een ander moment of een op andere manier kan worden aangereikt.

De raad wordt veelal geconfronteerd met kant-en-klare stukken, terwijl het de bedoeling is dat de organisatie in een vroegtijdig stadium en op een laagdrempelige manier informatie overdraagt.

Het actief betrekken van burgers bij dit soort bijeenkomsten wordt niet of nauwelijks ingevuld.

De opkomst vanuit de fracties bij de informatiebijeenkomsten is heel divers. Het komt nogal eens voor dat er gelijktijdig twee bijeenkomsten worden georganiseerd. Niet iedere fractie slaagt er dan in om te zorgen voor een evenredige vertegenwoordiging bij beide bijeenkomsten. Een recent voorbeeld betreft de slecht bezochte informatiebijeenkomsten van de Rekenkamercommissie. Voor de agendacommissie is dit overigens aanleiding om de adviezen van de Rekenkamercommissie voortaan in de voorbespreking te behandelen.

Informatie-uitwisseling en vragenkwartier

De agendacommissie heeft eind 2015 bij wijze van proef, voorafgaand aan het vragenkwartier, tijd ingeruimd om informatie uit te wisselen tussen college van burgemeester en raad. De informatie-uitwisseling kan gaan over regiozaken, actuele ontwikkelingen e.d. Om dit goed te laten verlopen was aanvankelijk de afspraak om de onderwerpen de maandag voorafgaand aan de raadsvergadering kenbaar te maken via de griffie. De proef is niet goed uit de verf gekomen. Er is tot nu toe een beperkt aantal onderwerpen aangemeld voor de informatie-uitwisseling. Dit beperkte aantal heeft ertoe geleid dat de beschikbare tijd is teruggebracht van 60 minuten naar 30 minuten.

De vraag werpt zich op of voor de informatie-uitwisseling over verbonden partijen niet naar een andere methodiek moet worden gezocht.

De vragen voor het vragenkwartier moeten gaan over een actueel onderwerp en dusdanig van aard zijn dat de behandeling daarvan niet op een reguliere agendering of schriftelijke afhandeling kan wachten. Aan deze criteria wordt lang niet altijd voldaan.

Gemeenteraad

- Vooraf worden debatpunten (vanuit de voorbespreking) niet of nauwelijks aangereikt.
- Er wordt nogal eens tijd besteed aan proceszaken (discussie hamer- of bespreekstuk), waardoor politieke profilering op de achtergrond komt.
- De raadsfracties stellen soms opnieuw technische vragen.
- Er worden relatief veel schorsingen aangevraagd. Degene die de schorsing aanvraagt, moet ook de regie bewaken.
- Er wordt weinig tot geen gebruik gemaakt van startnotities.
- De formulering van de moties c.q. amendementen kan kort en bondig. Het komt de voorbereiding van de besluitvorming ten goede als moties en amendementen eerder met elkaar worden gedeeld.

Conclusie en aanbevelingen:

1. Geconcludeerd kan worden dat de hoofdlijnen van de huidige vergaderstructuur nog steeds voldoen.
2. Er wordt een klein aantal wijzigingen voorgesteld:
 - het aantal raadsleden vanuit de raad in de agendacommissie bepalen op twee en een plaatsvervangend lid;
 - de schriftelijke verslaglegging van de raadsvergadering met ingang van 1 april 2018 te schrappen. Volstaan kan worden met een besluitenlijst en een audioverslag van de vergadering;
 - schrappen van het zogenaamde voorstemmingsnummer. In de praktijk heeft het vastleggen van een voorstemmingsnummer weinig toegevoegde waarde. Ook zonder een voorstemmingsnummer kan de voorzitter bepalen bij wie een eventuele hoofdelijke stemming aanvangt.

Griffie,
G. van Droffelaar